

Nro. 35.

A' FELS. R. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Pénteken Májusnak 2 ik napján,
1800-ik esztendőben.*

Török Birodalom.

Minémü feltételek mellett adta legyen vissza
Kleber Fr. fő vezér Egyiptomot a' Fényes Portá-
nak, a' közelebb múlt potta napon, meg irtuk.
Most pedig azon aktákat is közölhettyük a' Magy.
Kurir Erd. Olvasóival, a' mellyek a' Török N.
Vezér, és *Kleber* Fr. Generalis közt végbe vitt
Capitulatiót meg előzték: Ezekből az Actákból
úgy veszik észre, hogy maga *Kleber* Generál
szolgáltatótt ezen békefféles alkudozásra alkal-
matosságot, mellynek szerentséssen leendő ez-
közlésére, leg elsőben is *Sir Sidney Smith* An-
glus Commodoréhoz küldött két biztosokat, ugy-
M m

mint *Desaix* Generált, és *Poufzielgues* polgárt a' következő Jegyzettel:

„Mivel Egyiptomnak Francia armadia által lett el foglaltatása láttatik az Európában ismét el kezdődött háború leg főbb okának lenni: arra való nézve olly értelemben vagyon Kleber fő vezér, hogy ezen Tartománynak vissza adatása első lépés lehetne a' közönséges, és minden nemzetektől igen ohajtott békeállás elközlésére. Noha a' leg jobb környülállások közt legyen is ő Egyiptomban; még is mindazáltal, most is kész a' békeállás meg nyérése végett első lépést tenni, bizonyossan tudvan ő azt, hogy mindenkor a' volt a' Fr. Kormányzéknek a' tzellya, hogy vissza adja Egyiptomot a' Fényes Portának. Örömmel tapasztalta Kleber Generál, hogy ezen fontos dologban való alkudozásra nézve mindenik rész nagy bizodalommal viseltetett *Smith* Comodore Urhoz. — Az ő személyes okollága is alkalmatossá fogja ötlet arra tenni, hogy minden résznek költsönös hasznait által láthassa, és méltó tekintetbe vegye. — Hogyha a' jelenvaló gonosz háború még tovább is fog tartani, akármelly résznek szolgáljon is a' szerentse, még is mindazáltal minden hadakozó hatalmafságok politica hasznára nézve ártalmas fog a' lenni. Illy tekintetben gondoltatván, valamint a' Fr. Respublika, úgy Anglia is veszedelemben forogna. Hogyha most előbb, és örömelebb, mint két esztendővel ennekutánna, Egyiptom által fog adattatni, az által egészlen elég fog a' Fényes Portának tétetődni. — Egyszersmind Angliának is nagy hasznára fog a' szolgálni, mivel a' napkeleti Indiára nézve, minden nyughatatlanságától meg fog menekedni. — Végtére az a' gondolat is el fog Egyiptom ki üresitetése által háritatni, hogy egy olly új politicus feltétele legyen a' Fr. Respublikának, a' melly magában gondoltatvan is veszedelmes volna, a' Fényes Portának romlását is maga után

húzná, sőt Anglia is, mind napkeleti Indiai örökségeit és kereskedését, mind a' Fényes Portával, és az Orosz Birodalommal való egyességét elveszteni. Minthogy pedig most egyedül azon végből fog Egiptom a' Fényes Portának vissza adattatni, mivel az abból való ki menetel mostan sokkal illendőbb, mintha későbben menne a' végbe, és mivel jobb az által a' közönséges békeességet siettetni, mint a' hosszas és véres hadakozás által azt elközölni: igaz jussa vagyon arra, a' maga jelenvaló körülállásai és győzedelmei által elegendőképen hatalmas Fr. armadiának, hogy azon hafznai helyett, a' mellyekről most önként lemond, ditsőfféges és illendő ki potolált kívánnyon. Annakokáért a' következő fel tételek mellett igirik az alább irt Fr. biztosok Egiptomnak által adatását: 1) Hogy azokat az örökségeket, a' mellyeket a' Fényes Porta a' haború alatt Fr. Országtól el foglalt, annak vissza adja. — 2) Hogy épen azon lábra állitassék vissza a' Fényes Porta és Fr. Respublika közt való baratságos egyesség, a' mellyen volt a' haború előtt. — 3) Hogy mihelyt az Egiptomból való kiköltözésre meg kívántató eszközök el intéztetnek, azonnal a' Fr. armádia hagyja oda Egiptomot, 's menynyen azon kikötő helyekbe, a' mellyek a' két alkudozó felekezet meg egyyezése szerént ki rendeltetni fognak. Így történt a' Tigris nevű hajon, Nivose 8-ikán, a' Fr. Respublikának 8-ik esztendejében. (December 28-ikán 1799-ben.)“

Kleber Fr. Generálisnak ezen Jegyzésére, ilyenképen felelt *Sir Sidney Smith* Anglus Commadore (Ez az utolsó szó annyit tesz Angliában, mint Vice-Admirál, vagy valamelly kis flottának kormányozó vezérje.)

„Az alább irt jó gondolóra vette a' Fr. Commisarius Uraknak tegnapi Jegyzéseket, és mivel úgy tapasztallya, hogy olly feltételeket foglal az magában, a' mellyek fokkal szelesebben terjednek

ki, mint sem ő Nagy Vezér ő Excellentiájával el végzette, és előre el láthatta volna: akkorra halasztja arra adandó meg határozott válaszáat, a' midőn ő Excellentiájával a' *Gázai* táborban, a' hova leg ottan el indul, conferentiát tartani fog. Azonközben leg jobban viszonzozhattya a' Commissarius Uraknak eránta mutatott egyenes szívűségeket az által, ha azon plánumot, a' mellyet ő Nagy Vezér ő Excellentiája eleibe terjeszteni fog, és minekelötte ez a' felelet illendő formában elő adattatna, velek, válasz gyanánt közleni fogja. És azért is kívánnya ezt mivelni, hogy ők is (tudniillik a' Fr. Biztosok) olyatén modificatiokat és változásokat tehessenek abban, a' melylyeket magokra nézve hasznosaknak lenni itilnek, kész lévén az alább irt az illetén fel tételnek el fogadására, a' mellyek a' Fényes Porta és N. Britannia közt, *Januarius 5 ikén*, 1799. *esztendőben* kötött szoros szövetségnek alkotmányával nem ellenkeznek: *Kleber* fő vezérnek méltó jussa vagyon annak kivanására, hogy semmi olly feltétel ne terjesztetődjék eleibe, a' melly a' Fr. armádiának és Nemzetnek betsülletével ellenkezne. Meg esméri az alább irt ezen principiumot, és jussa vagyon annak vissza költsönözését kívánni. És mivel semmi sem lehet a' betsülletnek nagyobb férelmére, mint a' meg határozott fel tételnek szoros bé nem tellyesítések, reményli, hogy azon válaszádnak plamumából a' mellyet ő a' Commissarius Urakkal közöfni kíván, nyilván által fogják látni, és meg is itilni az ő tartozó kötelességét. — *Költ a' Tigris nevű hajón, December 30-ikán 1799-ben.* — *Sidney Smith.*

A' Török Nagy Vezérnek jóvá hagyasából, illetén választ küldött *Sidney Smith* a' Fr. Commissariusoknak 29-ik Decembéri Jegyzésekre:

1) Minthogy ebben a' háborúban, a' Fényes Porta nem volt a' meg támadó rész, és semmi fel tétellel nem volt az eránt, hogy vagy hatal-

mét meg öregbitse, vagy folytassa a' háborút; mi-
helyt elegendő bátorsága leszen a' maga meg
maradására, mástól való nem függésére, és tsen-
deslégére nézve, a' mellyek a' N. Britanniával.
Januarius 5 ikén 1799-ben szerzett szövetségnek
tárgyai valának: azonnal nem fogja azt ellenze-
ni, hogy azon régi lábra tétetődjenek a' dolgok
vissza, a' mellyeken állottak vala a' Francziák-
nál első meg támadások előtt. 2) Mivel a' Kleber
Generális által küldetett Fr. Commissariusoknak,
semmi meg hatalmaztatások nintsen a' Fr. Kór-
mányszéktől a' békefégnek szerzésére: tehát sem
semmitnem ígírhetnek magoktólannak nevében, sem
semmi meg határozott békefeges alkut nem sze-
rezhetnek. Hogy mindazáltal a' Fr. armádia ál-
tal tétetődött első békefégre tzelőző lépésnek meg
felelhessenek; kész a' Fényes Porta, a' Fr. Or-
szággal való régi baratságos egyeffégére nézve
is azon való fájdalomát ki jelenteni, hogy a' maga
fegyverrel való védelmezésére egyedül a' Fran-
cziák által való meg támadtatás által kényszerite-
tt. — Mivel eddig is Egyiptomnak el vétele volt
a' közönséges békefég helyre állításának legna-
gyobb akadályára, szükségesképen elközleni fog-
ja azt Egyiptomnak vissza adatása.

„Ahozképest, maga részéről is igyekezni fog
a' Fényes Porta, a' közönséges békefég elkö-
zöltetésére minden illendő elközökkel élni, és
egy meg hatalmazott ministert küld azon Congres-
susra, a' melly ezen fontos tárgy végett tartattatni
fog. 3) A' Fényes Porta birodalmainak Anglia ál-
tal lett garantiroztatása semmi formalis újítás
nélkül nem szűkölködik, mivel az 5-ik Januariusi
trakta, tsak azon régi hasznos egyeffégnek
ki nyilatkoztatása, a' melly e' két Hatalmasság
közt már régtől fogva fenn áll, és a' melly ál-
tal az ő költsönös hasznok, egyeffégek, és bátor-
ságok meg erőstítetik. — 4) Noha a' Fr. armádia-
nak minden oldalról való körül vétetésére meg

tétetődtek legyen is már a' rendelések: mindazáltal az ő bátorságok 's vitézségekről ki terjedett hir miatt, még sok ideig védelmezhetnék volna magokat. Koránt sints ez a' Fr. armádia olly szoros környül-állások közzé tétetve, hogy kéntelen volna capitulálni; azért is méltó leszen annak fegyverét és bagazsiáját meg hagyni. — Szükség az Egyiptomból való ki menetelére annak eszközoeket szerezni. — Nem lehet azt a' Francia kikötő helyeken kívül másuva vinni, és azok közzül is azokat leszen ki válafztani szükség, a' hol contumaciát, az az, meg tífztulásra való időt tarthasson, a' mellyet nemcsak Fr. Orzágnak, hanem az egész Európának bátorsága kíván. — *Költ a' Tigris nevű hajón a' Carmeli kikötő hely előtt, December 30-ikán 1799-ben. — Sidney Smith.*

Ezen békefféges alkudozásnak, a' mint Konstantzinápolyból iratik, nagy figyelmeteffégre indította az ott lévő külső ministereket, és szeretnék tudni, mitsoda értelemben fognak az eránt a' szövetséges Hatalmasságok lenni. — Hogyha egyenesen a' N. Vezérral kezdődött volna el ez a' békefféges alkudozás, úgy vélik, hogy a' Nilusi armádiának Egyiptomból való ki költözése nem lett volna a' Francziákra nézve olly hafznos, vagy talán tökelleteffégre se ment volna ez a' békefféges alkudozás. — Mások ellenben olly értelemben vagynak, hogy a' N. Vezér armádiájára való nézve hafznosabnak itilte Sidney Smith a' Kleber Fr. Generalis békéfféget tárgyazó feltételeit el fogadni, mint sem a' dolognak ki menetelét az álhatatlan hadi szerentsenek gratiájára bizoni.

Frantzia Ország.

Bonaparte Fő Conzulkan Egyiptomból lett visszajövetelétől fogva mélysséges halgatásba tartattak a' Nilusi, vagy a' mint másképen is nevezték, Napkeleti Fr. armádiának környül-

Isai, sem az Ex-Directorium, sem maga a' fő Conzul semmi jót és rosszat nem tettek azokról közönségesse. De hogy valami lett legyen a' pöröly alatt, a' Parisban fogva tartatott Török követnek szabadon lett botsattatásából, a' Fő Conzulkanak vele való nyájas társalkodásából, a' Status Tanácsosoknak ottan ottan veletartott conferentiaikból, *Deschorchesnek* Konstantinápolyba követségbe lett küldetéséből, 's több eféle környülállásokból előre is gyanítani lehetett.

A' múlt poszta napon ki adott Capitulationnak, Török N. Vezér és *Sidney Smith* Anglus Commadore által lett helybe hagyattatása után, nem gondolván Kléber Generál, hogy *Bonaparte* ült volna a' Fr. Respublika ingadozó hajójának kormányára, illyetén foglalatú levelet küldött a' Fr. Ex-Directorokhoz:

„Epen most irtam, Polgár Directorok, annak az alkunak nevémet alája, a' melly szerént Egyiptomot a' Fényes Portának villza engedem. Veletek is kívánom annak mállát közleni. — Ez előtt küldött levelemben is le rajzoltam már a' kormányomtrá bizatott ármádiának környülállásait, 's egyszersmind tudtotokra adtam, hogy én Bonaparténak nagy Vezérrel el kezdett békeféles alkudozását folytatni kéntelen voltam. — Azonközben nagyon biztam az igirt segítséghez, jól tudván én azt, hogy az eggyesült Frantzia és Spanyol flotta bé ment a' Tuloni kikötő helybe. — Azon hogy ennek a' flottának ismét a' *Bressi* kikötő helybe kellett bé evezni, nagyon meg szomorodott ez az ármádia, a' melly az Olafz- és Német Országokban vólt Francia ármádiákon történt szerentséllénségeket is meg hallotta.“

„Azonban a' Török N. Vezér is *Damaskus* Syria fő várasa eleibe nyomúlt 60000 emberrel, más Basák is követték ötet, és Asiának minden tartományaiban, egézfzen a' *Kaukazus* hegyeig, szedték a' fok új katonát öfzve. — Ennek az ár-

mádiának előre járó serege előbb eljutott *Jaffához*, vagy *Joppéhoz* Palestinának városához, mint sem én gondoltam volna. Ekkor Anglus Commodore Sidney Smith is írt hozzám. Jól tudván én azt, hogy ő nagy tekintetben legyen a' Török N. Vezér előtt, nemcsak válaszoltam nékie, hanem egyszerűs mind a' leendő conferentiának helyét is azon hajóra határoztam meg, a' melyre ő szállott; sem az Anglus, sem a' Török Biztosokat nem szerettem volna Egyiptomban látni, és a' magaci-mat is a' Török táborba küldeni. — Nekie is tettett az én javaslásom, és azon időtől fogva el is kezdődöttek az alkudozások. — De azért még is mind előbbre előbbre nyomult azon Török ármádia, a' melyet a' N. Vezér *Gaza* felé vezetett. — Felső Egyiptomban is mind tartott a' háború, és az oda üzetett Bejok öszve akarták magokat *Murat* Bejjal kaptsolni. — A' peztis is nagyon fejegetett bennünket, a' melly már az előtt is sok jó embereinket meg ölt *Alexandriában* és más helyeken.

„Végre az általam ki nevezetett biztosok, General *Desaix* és polgár *Poussiolgue*, *Sidney Smittel*, a' kinek tellyes hatalmat adott a' N. Vezér az alkudozásra, *Decemb. 22-ikén* 1799-ben, a' tigris nevű hajón a' conferentiát el kezdték. Nékiek a' *Damiette* és *Alexandria* előtt való vizekben kellett volna meg maradni, de egy nagy tengeri háború miatt, melly is 18 napokig tartott, kentelenek voltak a' tengerbe bellyebb menni, 's végre a' N. Vezér taborába a' szárazra ki szállani. Az alatt *El Arisch* ellen ment a' N. Vezér, 's *Novozének* 9-ik napján (December 29-ikén) meg is vette azon erőlleget. A' melly történet annál szerentsétlebb volt, hogy már akkor General *Reynier* útban volt, hogy azt még a' N. Vezér ármádiájának oda lett érkezése előtt, fel öldözhasla az ástrom alól.“

„Eztől a szempillantástól fogva lehetetlen volt volna a' a' békeleges alkudozást húzni vonni. — Az újabb híradások szerént, már akkor 8000 emberre szaporodott a' N. Vezér ármadiája, 's naponként mind jobban öregbedett; közöttök 12 Basa is volt, még pedig 6 az első rangbeliek, t. i. a' három ló farkasok közül; *El-Arisch* eleibe 50 ágyúval 45 ezer ember rukkolt; mindezeket a' truppokat Európai tilztek vezérlettek, öt vagy hat ezer főből álló Qrofz sereg is várattott oda.“

„Ennek a' roppant ármadiának, három ponton, úgymint *Kalish*, *Salahleh*, és *Belbeys* mellett, 8500 embert tettem ellenébe, azon 15000 főből álló seregnek több részre, a' mennyire tudniillik már akkor a' Nilusi ármadia ölzve olvadt vala, egyéb erősségekben őrizetben feküdt. És noha semmi áranvosság nem volt is az én hadi népem, és az ellenség seregei közt; még is mindazáltal reménységem volt a' győzedelmhez, es hogyha bizonyos lehettem volna a' segítség eljövételéről, bizonyosan meg ütköztem volna vele. — El érkezett a' ki szállasnak az ideje, de még is semmi segedelem nem érkezett; leg alább 5000 embert kellett a' tenger partjára küldenem, 's egy olly Országunk 30000 ember bé tsapasa ellen pénz, eleség, 's hajók nélkül való védelmezésére, meltyben semmi erőllég nintsen, 3000 emberemnél több nem maradt. És így semmi bizodalmam nem lehetett a' veszedelemtől való megmenekedésre.“

„Ezen meg jegyzéssel fejezem bé *Polgár Directorok* ezen Jelentésemet, hogy a' *Bonaparte* fővezértől nékem hagyatott instructióból az én jelenvaló környülatásaimat által nem láthattam előre Midön ő segítséget igirt vala ennékem, a' Francia és Spanyol flottáknak közép tengerben leendő ölzve kaptolatásokon fundálta remény-

ségét; senki ingyen sem gondolta még akkor, hogy ez a' két flotta az Oceanus tengerbe fogna vissza térni, és hogy az egészlen magának hagyatott Egyiptomi expeditio vádolni fogná a' maga intézőit.

Ezen Ex-Directoriumhoz küldött Jelentéséhez azt is hozzá ragasztotta Kleber Generál, hogy ő a' Fr. Országba leendő vissza utazásának bátorságára nézve, egészlen a' Fényes Porta szabad tettzésére és közben-járására támaszkodott, akként nyilatkoztatván ki magát *Sidney Smith*, hogy az illy bátorságos menedék hely nem ő tölle, hanem azon instructiótól fogna függeni, a' mellyet a' közép tengerben lévő Anglus Admirálisok ezen előre el látott történetre nézve vetenek.

Az úgy nevezett Fr. tartalék ármádiához, két osztály sereg ment *Párisból*. Hihetőképen azért nem fogta ahhoz a' Fő Conzul menni, mivel az emigransoknak engedett, nagy szahadtság miatt ellenkezés támadott ő közte és *Cambaceres* Conzul közt, a' mellyet ámbár *Sieyes* és *Lebrün* Conzul el intéztek légyen is, még is mindazáltal rossz következései lehetnek annak, — Eleinte General *Brüne* választódott ki a' *Dijoni* tartalék ármadia vezérlésére; de mivel újabb nyughatatlanságok támadtak a' napnyugoti Osztályokban, és újobban számos insurgensek mutogattyak ottan magokat, tanatsosabnak tartották ötet tovább is ott meghagyani. — Ezen tartalék ármadia artillériájának Com-mendansáva *Marmont* Generál tétetődött.

Nagy Britannia.

A' *Londoni* udvari officialis újság leveleknek 7-ik *Aprilisben* költ darabja illy kinyilatkoztatással vagyon az Egyiptomi Fr. Expeditióról: A' Francziák, *úgymond*, Egyiptomon által akarták

Angliának napkeleti Indiai örökségeit meg támadni, oda való kereskedését elrontani, és a közép-tengerbe való kereskedésre Egyiptomon által akartak utat nyitni az Indusoknak. Az egész politicus világ lehetetlennek tartotta ezen planumnak végbe vitelét, melyet csak akkor lehetett volna a' Frantziáknak eszközölni, ha ők lehetek volna a' tengereknek urai, és azt igirhették volna magoknak, hogy ezen mellze ki terjedő feltételekben, mellynek eszközlésére több esztendőök kívantatnának, senki se fogná őket megakadályoztatni, és ha a' Fényes Porta által leendő segítségre istamáfzkodhattak volna. — Nagyon bámult Konstantzinápoly ezen vakmerő expedition, mellynek veszedelmes következésétől kéttős tekintetre nézve félt a' Fényes Porta, mivel 1) ha napkeleti India eránt tsinált planumjokat eszközhették volna a' Frantziák, senki se vehette volna ki kezezből az Egyiptomon való uralkodást; 2) hogyha napkeleti India ellen fel tett tüzéjokban nem bódogúlhatnának, Egyiptom Országát igyekeznének meg tartani, hogy ekképen már is birtokában lévén Korszikának, és a' Máltai szigetnek, a' Fényes Portának romlására egészen magokeva tehesék a' Levantai kereskedést; de mivel fok bátorságos pontokat engedtek a' mi flottáinknak, egészen semmivé tétetődött az ő nagy planumok. Ellenben a' mi napkeleti Indiai örökségeink Tippto Saib veszedelme után meg szaporodtak, 's bátorságosabbakká lőnek; a' Francziák kéntelenek capitulatio mellett Egyiptomot el hagyni, mi pedig az által egészen el nyertük azon Levantai kereskedéseket, a' mellyből Francia Ország a' maga hatalmát 's belső erejét ennekelőtte vette."

Ebben az udvari officialis újság darabban azt is tudtára adatta az Angliai ministerium a' nem-

zetnek, hogy a' Fényes Porta N. Britannia eránt való háladatosságának meg bizonyítása végett, kereskedő Kontóárokat, (Curias mercatorias) avagy kereskedésre ügyelő tisztviselő székeket fog *Alexandriában, N. Kajróban,* 's több e' végre alkalmatos helyekben engedni, hogy ezen barátságos engedelem egy különös privilegialt trakta által fog bátorságossá tétetödni, mellynek leg nevezetesebb tikkelye ebben áll, hogy szüntelen egy hadakozó flottát tarthassék Anglia a' közép tengerben, mellynek taplalására a' Fényes Porta fogna eleséget szolgáltatni. — Ezen Frantziák fel tételekkel ellenkező jó következés által, (a' mint azon *Londoni* udvari újság darab magát ki nyilatkoztattya) egészen semmivé lön az ő planumok, el vesztették szép flottájokat, szemen szedett emberekből állott armádiájokat, tengerrel határos tartományaikat, és azon kereskedéseket, a' mellyből 30 millió liver tiszta nyereséget húztak elzéndőnként. Az által a' mi hatalmunkat, és gazdagságunkat meg nagyították, elszakadtak a' Fényes Portától, és Angliá haznára nézve szoros eggyesülésbe tettek beennünket egy drága barátsunkal: egy szóval, az által, hogy mi a' mi magunkét meg tartani igyekeztünk, azt is el nyertük, a' miről nem is gondolkoztunk. Azért is egyedül a' mindent le nyelni kívánó Egyiptomi Expeditionnak közönheti Fr. Ország Levántai kereskedésének el vesztését, és a' napkeleti Indiának előre ki hirdett tett pártosságra való indítása, capitulatio által végződött el.

Minekutánna az Egyiptomi Fr. armádia capitulatiojának hire Angliába meg érkezett volna, a' közép tengerbe küldtetendő truppoknak nagy része ellenkező parantsolatot vett; leg alabbsak egy Gesváder, az az, kis flottátska fog a' Máltai tengeren ostromló Anglus népnek segítségére kü-

deim, ne hogy valamelly nem várt szerentsétlenség érdekelje őket.

A' Yorki Kir. herczeg Aprilis 8-ikán ki lovagolván, 's az aiatta volt paripa egy mellette el futott ebtől még ijedvén, a' nyeregből kiesett, és mivel egvik lába a' kengyelbe fel akadt, jó darabra hurtzöltatott a' lótól, és meg lehetős sebeket is kapott a' kezén, lábán, és hásán. — A' Királyi Izüléknek és räkönöknek meg nyugtatásokra, a' herczeg sebeinek bé köttetése után mingyárt itafetát küldött a' Windzori Kir. palotába a' herczeg sebörvosz, olly biztatással, hogy semmi vezedeimes seb nem esett a' herczegen.

Hadi Történetek.

Az Olasz Országi Cs. Kir. ármadiának Génuai földön való szerentses előmeneteleiről újabb tudósítást küldött *Mélas* lovasság Generalissá Gr. *Scherfenberg* Reisky gyalog. Regimentbeli Kapitány által, a' melyét a' közelebb múlt Aprilis utolsó napján közlött is a' Fels. udvari hadi Tanács az eféle dolgokat nyughatatlansággal váró Bécsi Publicummal. — Ennek az örvendetes Tudósításnak következő foglalátjai vagynak:

1) Hogy a' minapi utolsó jelentés szerént megveretett ellenséges hadi sereg *Armettaba* izaladott, és a' *Voltri* erőfeggel való egyességtől telylyességgel elszakasztatván, sem a' Gr. *Bellegarde* Cs. Kir. Generális 3 brigadából álló corpusát meg támadni nem mérézlette, sem a' *Monte Fajale* nevezetű tetőkön meg maradni nem bátorzkodott hanem mihelyt *Mélas* fő vezér ellene tett rendelkezéseit észre vette, azonnal minden előbbi jó tanýáit önként oda hagyta.

2. Hogy *Mélas* fő vezér a' *Cabane di Voltri* mellett öszve gyült ellenséget 3 colonnéval meg

támadtatta, és hogy annak egyikét személy szerint vezette a' *Voltri*hoz vivő hegyes völgyes és közfiklás útakon, és hogy nemcsak meg nem tarthatta az ellenség maga tanyáit, hanem hogy a' leg nagyobb rendeletlenség közt futott bé *Genuába*, a' hová *Masséna* Fr. fő vezérnek egész *Armadiája* szorosan bé vagyon győzedelmes seregeinktől zárattatva.

3. Hogy *Mélas* fő vezér akként intézte el a' Cs. K. *armadiának Genua* várasa körül való fekvését, hogy *Gottesheim* Cs. K. Generál a' *Fascio* nevezetű tetőkön, *Hohenzollern* F. M. Lajtinant a' *Durazzói* hegyen, *Ott* F. M. Lajtinánt a' *Madonna del Gvardia* nevű tetőkön telepítették le az alattok lévő brigadákat, a' *Sticker*, *Weber* és *Bufzi* 3 brigadái pedig, *Sestri* előtt a' tengerig nyuló hegyeket foglalták el. — A' külső őrálló seregek egyik oldalról *Corneglianóig*, más oldalról *Genuának S. Pietro d' Arena* külső várasaig, a' harmadik oldalról pedig azon *Bisagno*, vagy *Besagno* nevű folyovizig terjed, a' melly *Genua* varasanak köfalai alatt omlik a' közép tengerbe.

4) Hogy a' *Savonnai* várat blokirozó, avagy zárva tartó Cs. K. seregnek öreghítésére Gr. *St. Julien* Generalis brigadáját, az *Elsnitz* F. M. Lajtinant corpusának segítségére a' *Brentano* és *Bellegarde* brigadait küldötte a' *St. Giacomo* (Sz. Jakab) hegyére *Mélas* fő vezér. Minckelötte ezen segítő seregek a' meg határozott helyre elérkethettek volna, *Elsnitz* Generálilt egy colonnéval, avagy osztály sereggel meg támadta az ellenség, olly fel tétellel, hogy a' *Genuába* bé zárt *Francziákat* valami úton módon onnan ki szabadithassa, de ámbár körömfzakadasáig, és le irhatatlan mérgességgel viselte légyen is magát, mindazáltal

lehetetlen volt győzedelemhez szokott seregeinket mostani tanyáikból ki küszöbölni, ekkor is hátat kellett a' meg veretett ellenségnek vetni, a' melly alkalmatossággal fokban el fogattak közülök vitézeink által, kiknek számát ezen Tudósításnak el indításakor meg nem lehetett még határozni.

Azt igiri *Mélas* fő vezér, hogy a' *Voltri*, mellett történt decretoria tsatának körülállásait, az ellenségnek veszteségét, és a' mienket, a' melly amahoz képest tsekélység volt, és az akkor nyert győzedelemnek jeleit, az ártilleriának, 's foglyoknak számát, és azoknak neveiket, a' kik azon alkalmatossággal magokat különösen meg különböztették, az ez után küldendő relatiójában bővebben meg fogja írni.

Tegnap ismét egy különös hadi tudósítást tetett a' Fels. udvari hadi Cancellária közönségesse, a' mellyben a' mit *Mélas* fő Vezér a' *Voltrino* mellett 15-ik Aprilisben történt véres tsatáról rövideden jelentett, körülállásosabban elő adja, fel jegyzi az ellenség veszteségét, és a' mienket is, meg ditsiri azokat a' Cs. Kir. seregeket, a' mellyek azon alkalmatossággal magokat meg különböztették, vegtére azokat is előbeszéli, a' mellyek ezen tsatát követett napokon történtek.

A' mi az elsőt illeti, arról azt mondja, hogy Aprilis 15-ik napján a' Monte Reggino nevű hegy alatt öfzve gyülekezett brigadával 3 colonnében meg indulván, *Lattermann* General ellenben *Arbizolai* tanyájában tovább is meg maradván, a' *Lodrinio* hegyhez marsirozott, a' hóva midőn meg érkezett volna, már akkor tsata rendben állott az *Armetta* mellett az ellenséges ármádia, és tetetvén azt, hogy seregeinknek közép pontyát akárná meg támadni, 4000 emberből álló colonnéval ármádiánknak bal szarnyára ütött, de a' *Lodrinioi* hegyén állott *Buzi* Generál brigadája

által vissza veretett, és azon feltételében sem hőldogúlhatott, a' mely szerint a' *Monte Lodrino* és *Moglie* mellett állott truppjainkat egymástól elszakasztani igyekezett. Arra való nézve megkettőzített erővel, és szörnyű dühöléggel tsapott *Moglie* mellett állott seregeinkre, a' melylyek mindazáltal Gr. St. *Julien* Cs. K. Generál vezérlése alatt vitézi módon védelmezték magokat. — A' *Collaredó József*, *Lattermann*; *Vukasovich*, *Splényi* és *Nadasdy* regementjei nagyon meg különböztették magokat ezen történetben, 's nem kevés betsületet szereztenek magoknak a' *Commaüirozó Generális* előtt: — Részünkről 200 ember holt meg, 's 500 esett lebbe. Az elsőbkek közt vólt *Rittern* Fő Strázsamelter a' *Lattermann* gyalog regementjéből. — Az ellenség veszteségei sokkal nagyobb vólt a' miénknél. Minthogy sétét éjelig tartott a' tsata, lehetetlen vólt seregeinknek előre nyomulni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Epen azon idő alatt, a' midőn a' *Monte Lodrino* és *Alle Moglie* mellett történt tsata leg nagyobb tüzzel folytatódott, önnön maga *Masséna* Frántzia fő vezér *Lattermann* Generálisunk elment, és elsőben is brigadájának két szárnyát igyekezett meg erőteleníteni, de Granatirosainknak tüzet ott ki nem álhatván, szemközbe tsapott vitéz népünkre, de mivel ezen az oldalon sem tsinálhatott magának *Savona* felé utat, kéntelen vólt vissza menni. — — A' *Schiaffinati*, *Puar*, és *Weber* granatirossai nagyon meg különböztették magokat ezen tsatában, kiváltképen az elsőbkek, a' melyly alkalmatossággal 3 Fr. tiszte. 's 80 közember el fogtak. Részünkről 1 tizt 's 9 közember el ésett; 4 tizt, 's 44 közember sebet kapott; 1 tizt és 30 közember el fogattatott.

(A' többit a' jövő posta napón.)